وشەی (مەرمنداڵ) و دووسەرنج..
سەدیق سەعید هەواندزی

سەرنجی یەکەم:
بە هەڵکەوت، چونکە من تەنها کەمایەتییەکان بەکار ناهێنم و پانتای شوێنی خوێندنەوە و نووسینی من، تەنها کتێب و بەاوکراوەکانە، لە والی هاوڕێیەکی نووسەر پرسیارێکم کردبوو بڕچاو ئاویش ئەوە بوو، کە ئەم هاوڕێیەم نووسیبووی:
(دەشێ وشەی مەر منداڵان بە هەڵگەزی کچ بە کاربێت؟) لە پڕاوێزی پرسیارەکەشیدا، سەدان کەمێنت، بە ناو هەوونکردنەوەی زمانەوانی و شێوازیی نووسرابوون، کەهەندەکییان هەر پەیوەندیان بە زمان و دڵاڵەتی فەرهەنگی زمانەوە نەبوون. بەگومان زمانی کوردی لە زمانە وردوو ئاڵۆز و هاوکات دەوڵەمەندەکانە، لەو زمانانەیە، کە بە هەر بارێکی زمانەوانی، ئاماژەیەکی واتای هەیە، کە ئەمەش دەوڵەمەندی ئەو زمانە دەگەیەنێت. گەر بە وردی بچینە نێو وردەکارییە واتایەکانی زمانی کوردی، ئەوا بەوا ناکەم زمانێک هەبێت بە عەرەبی و ئینگلیزیشەوە، هەندەی زمانی کوردی دەوڵەمەند بێت، بەڵام کە زمانی ئەمە لە دواوەی زمانی ئەوانە، ئەوا مانای وانیە زمانی ئەوان لە هی ئەمە پڕفەکترە، بەڵکو ئەمە وەک ئەوان دەوڵەت نین بەیە زمانەکەشمان داگیر کراوە. سەرنج بدەن، لە زمانی کوردیدا زەرجار کە بەفر دەبارێت دەگوترێت:(کەوەی لە دێت/ شەوەی لە دێت/ کەواسیسەی لە دێت/ پلووکە بەفری لە دێت÷) هەموو ئەمانە، بەیەک باری دیاریکراون ئاویش بەفر بارینە، لە زمانی ئینگلیزی و فارسیدا ئەمە وردەکاریە سروشتی و فیزیکییانە نییە، بەیە زمانی کوردی لە زمانە دەوڵەمەندەکانە ، کە بەئاستەم گرفتێکی زمانەوانی بە دروست دەبێت. وشەی (مەرمنداڵ) بە هیچ شێوەیەک ناتوانرێت بە هەڵگەزی کچ بەکار بێت، چونکە لە وشەکەدا، ئاماژە واتاییەکان دڵاڵەت لە مەدلوولێکی واتایی دەکەن کە تایبەتە بە هەڵگەزی نێر. وشەی (مەر) بە مانای (زیخ، پیاو، لەهاتوو، ئازا، جەنگاوەر، جەربەزە) و گەلێک واتای دیکەش دێت. هەموو ئەمانەش پەیوەستن بە شوناسی پیاو بوونەوە. هەبەتە کە دەگوترێت (مەر منداڵ) مانای ئەوە نییە ئەو منداڵە لەو تەمەنەدا، وەک شەر بێت، یان زیخ وجوامێر بێت، بەڵکو ئاماژەکانی پەیوەستن بە داهاتوو، واتا نەوەی داهاتووە، پیاوی داهاتووە. بارێکی دیکەمان هەیە، کاتێ مەرمنداڵان کەمێک هەڵاشتر دەبن، لە زمانی کوردی پێیان دەگوترێت:_ (توغیان)

واتا کەسێک دەتوانێت بووەستێت و ئامادە ساز بێت، بۆیە وشەی مەرمندانان، هەردوو ڕەگەزەکە ناگرێتەوە، لە بەرانبەر ئەو تەمەنە و ئەو پێگەیشتنە بایەلۆژیەی کوان بە هەمان قەناغ بە کچ (عازەب) بەکار دێت، واتا کچێکە عازەب بووە و هێشتا نە منداڵی جێهێشتووە بە تەواوەتی، نە بێتە ئافرەتێکی تەواویش. بەگومان گەرچی لە ڕووی فیزیکییەوە بە هەریەک لەو قەناغانەی ژیان تەمەنێک دیاریکراوە، بەڵام لە ئاستە کۆمەڵایەتی و جێستەییەکەدا، ئەمە ناوی دێکە لەو قەناغانە دەنێین. بە پێی جانامەی مافەکانی مرۆڤ، هەتا تەمەنی هەژدە ساڵی هەر قەناغی منداڵییە و مافە سیاسی و دەستوورییەکان لە شەوەی دەنگدان و هەڵبژاردن نایان گرێتەوە واتا هەر منداڵن، بەڵام لە نێوان ئەو ماوە زەمەنییەدا، ناونانی دێکە بە تەمەنی مرۆڤ دەبێت وەک ئەوەی باسمان کرد. کەواتا مەر منداڵ بە ڕەگەزی کچ بە شەوەیەکی ڕەها بەکار نایێت.

سەرنجی دووەم:

مامۆستا عەلی حەمە ڕەشید بەرزنجی، لە میانەی وتارێکیدا کە باسی ڕەمان دەکات لە بارەی کتێبێک بە منداڵان ، نووسیوێتی:([illegible]) .

[illegible]

[illegible]

[illegible]

گۆڤاری زمان و زار ژمارە ٧

گۆڤاری زمان و زار گۆڤارێکی زمانناسیی وەرزییە…

بۆ خوێندنەوەی ژمارە٧ بۆ رێنووسی کوردی.. کلیکی ئێرە بکەن..

بۆ خوێندنەوەی بۆ ئەلفوبێی لاتینی کلیکی ئێرە بکەن..

Zman_Zar_K7Download

بۆ ئـــابووری لێ تاوانـــدا!.. وەرگیرانـــی بۆ کـــوردی: کـــاوە عومەر

ئاوەک لە هەرشی کیمیاوی بۆ سەرقوتابخانەکان و بەدەستهاتی حکومەت دیمانەی حەسەن ساحی لەگەڵ حەمید تەقوایی

بۆ پشتبەستن بە چاوپێکەوتنێک لەگەڵ کەنال جەدید نوسراوەتەوە

حەسەن ساحی: مشتومڕ لەسەر تاوانی بۆمبەستی ژەهراویکردنی زنجیرەیی هەشتا لە کەمپگادا گەرمە و کاردانەوەی جەراوجێری بەدوای خۆیدا هێناوە. ناڕەزایەتی بەرامبەر بەم تاوانە ترسناکە هەبووە و کەماری ئیسلامیش کاردانەوەی زۆری نیشانداوە. هەر لە وتارکانی خامنەییەوە تا دەگاتە لێدوانی جەراوجێری وەزارەتی ناوخۆ. تا ئێستا وەزارەتی ناوخۆ سێ لێدوانی لەسەر ئەم بابەتە بڵاوکردۆتەوە و لەو لێدوانانشدا هەوێداوە تۆهمەتکانی ئەم تاوانە ترسناکە بچووکتر دەربکەوێت، و تاوانکەی خستۆتە ئەستۆی خەڵکی نائازی یان سەرگەرمی خودی خوێندکارکان . سەرەتا دەموەت ەای ئەوە لەم بابەتە بپرسم، هەکاری بڵاوکردنەوەی ئەو لێدوانانە چییە؟

حەمید تەقوایی: هێوەستەکانی ئەم دواییەی دەسەڵات، لە قسەکانی خامنەییەوە تا ئەم سەرلەدوانەی کە باست کرد، نیشانەی بەدەسەڵاتی و لاوازی حکومەتە. زیاتر لە سێ مانگە تاوانی هەرشی کیمیاوی بە سەر قوتابخانەکان بەردەوامە و خامنەیی و سەرکانی حکوومەتیش بەدەنگ بووەن لەو بارەیەوە، جگە لە لەدوانە دژبەیەکانەی بەشێک لە بەرپرسانی باڵای حکوومەت کە دەڵێن ئەمە کاری گرووپەکانی نزیک لە تاڵیبان یان کاری لایەنگرانی دروشمی ژن ژیان ئازادییە یان ئەوە فەسادی خودی خوێندکارانە و هیچیان نەبوو بیڵێن لەسەر ئەم جۆرە قسە بەمانایە. پاشان لەناکاو دوای سێ مانگ خامنەیی باسی ئەم بابەتە دەکات و دواتر وەزارەتی ناوخۆ لە ماوەی دوو هەفتە سەرلەدوان دەدات! سەرەتا ئەمە نیشانەی سەرلەشێواوی و بەدەسەڵاتی حکومەتە.

گاڵتەجاڕی لە دۆقی ئەم هاگەیاندنانە، هەسوا و بەمانا و بەڕاستی دەچەقێت. بانگەشەی ئەوە دەکەن کە لەم هەوەڵەوە خەڵکیان بردووە و هێنماییەیان کردووە، ئینجا هەونی دەکەنەوە کە مەبەستیان خوێندکارەکانە! زیاتر لە سێ مانگە هەرشیان کردووەتە سەر قوتابخانەکان و زیاتر لە پێنج هەزار کەسیان ژەهراوی کردووە، لانیکەم دوو کەس کوژراون و ئەم تاوانە تا ئێستاش بەردەوامە، ئینجا بە و پێی رسواییانەوە هایدگەیەنن کە هەندێک خوێندکاریان گرتووە و هێنماییان کردووە! هایدگەیەنن ئەو کەسانە دادگایی دەکەین کە پێوەندییان بە میدیای بیانیەوە کردووە و "ئاگرکێیان خۆشکردووە" دەخەینە ژێر چاودێریەوە! واتە لە ئاستیدا خەڵکی لەوقاودەرو خۆپیشاندەران!لەگەڵ دایکان و باوکانی نیگەرانی قوتابیان لەبەردەم قوتابخانەکاندا لێیان دەدرێت، تەنانەت هاپەرتی پزیشکی نەخۆشخانەکەش نادەن بە کەسوکاری قوتابیانی نەخۆشخانە. خەزانەکان نازانن منداڵەکانیان تووشی چ جۆرە ژەهراویبوونێک بوون و ئاڵەزی و مەترسییەکانی چین. تەنانەت درۆغی لە پیدانی ئەم زانیارییە پزیشکییەشدا بە بنەماڵەکان دەکەن و دواتر بەوپەڕی بەڕازی و دووڕوویەوە دەڵێن خوێندکارمان دەستگیر کردوە و هێنماییمان کردووە! یان هەوە دەدەن مەسەلەکە بە بایەخ بکەن. دەڵێن لە چەند قوتابخانەیەکدا ئەمە هووی داوە و زۆرکیان بە شەوەی هاگوزار لە نەخۆشخانە چارەسەر کراون! بە بەڕووی ناموبارەکیاندا ناهێنن کە زیاتر لە ٣ مانگە تاوانێک لە سەدان قوتابخانە لە دژیان شار و لانیکەم لە ١٥ پارێزگای وڵاتدا دەگوزەرێت و حکومەت تەنها چاودێری دەکات. کاتێکیش هەوەستی وەرگرت و لەدوانێکی دا، ئەم جۆرە قسە بەمانایەی کرد. لە تویتەر و سۆشیال میدیادا بە ئابوڵە تاواندا ناوم بردووە. بەڕاستی کەسانی بە ئابڕون.

پرسیارت کرد، بە ئەم بەمانایە پێکەوە دادەنێن؟ هەکارەکەی ئەوەیە کە ووبەووی هەرشی کەمەگا بووەتەوە. ووبەووی ناەزایی بنەماڵە و مامۆستایان و چین و توێژە جیاوازەکانی خەڵک بووەتەوە. کەبووەوەی ناەزایی خەزانەکان لەبەردەم قوتابخانەکان تا دێت فراوانتر دەبێت، هاواری ناەزایی مامۆستایان بەرز بووەتەوە.شورای هەماهەنگی مامۆستایان داوای ١٦ی ئۆسفەندی کرد و لە زیاتر لە ٣٠ شاردا خەڵک لە وەڵامی ئەم بانگەوازەدا هاتنە سەر شەقامەکان. حکومەت لەبەرامبەر ئەم شەپۆلە ناەزایەتییەدا تووشی شۆک بووە و دەیەوێت بە جۆرێک لە جۆرەکان کۆشکە چارەسەر بکات. ئەم هەڵوێستانە هەمان شێوازی نزیکبوونەوەیان لە پرسی کەوتنەخوارەوەی فەکەکە. سەرەتا ڕەتیانکردەوە تەقەیان لە فەکەکە کردبێت، بەڵام دواتر ناچاربوون بە جۆرێک دان بە ڕەوشی خەیاندا بنێن و دواتر ئێو پرسە پەردەپۆش بکەن. ئەمەش هێوە دەدەن هەمان پرسەی هەرشی کیماوی بە سەر قوتابخانەکان پەیەو بکەن. ئەمە لەگوێ پرسەیەکی وادا بەرەوەوین.

حەسەن ساڵحی: ئێوە ئاماژەتان بە ناەزایەتی خەڵک کرد، کە باسیان لێوە دەکەین. بەڕای ئایا ئۆگری ئێوە هەیە لە ئەنجامی ئەم ناەزایەتیانەی کە ئێوە باستان کرد، کەماری ئیسلامی کەتایی بە هەرشی کیمیاوی بەسەر خوێندکاران بهێنێت؟

حەمید تەقوایی: بەڕای من نەک هەر توانایە هەیە، بەڵکو تاکە ڕێگەیش هەر ئەوەیە. مەحاڵە بە خەیاڵتدا بێت کە بتوانن بە هەر شێوازێکی تر دەستبەرداری ئەم تاوانەببن. تاکە ڕێگا بە هەرشکردن و ناەزایەتی دەربڕین ئەمە بە شێوەیەکی بەرفراوان خەڵکە. دیارە مەبەستم لە خەڵک، لە هەنگاوی یەکەمدا ئێو مامۆستا و قوتابیانن کە دەتوانن ببنە جوڵەنەری هەموو چین و توێژەکانی کەمەگا بە ناەزایەتی دەربڕین دژ بەم تاوانەی حکومەتبن. ئەمە کۆشێک نییە تەنها پەیوەندی بە خەزانی قوتابیانەوە هەبێت، کۆشێکی کەمەایەتییە. ئەمە هەرشی حکومەتە بە سەر هەموو کەمەگا. دەبینین هەرشەکەی لە قوتابخانەکان تێپەیو و درێژبووەتەوە بە هەندێک ناوەندی بازرگانی و وەستگەی میترۆ. هەموو کەمەگا لەگەڵ حکومەت خەریکی شەڕە و لەم خەباتەدا خەڵک بە ڕێکخستن و هەرشی هەمەلایەنە بە سەر حکومەت دەتوانن ئەم تاوانە ڕابگرن. ئەمەش بەتەواوەتی لەتواناداییە.

حەسەن ساڵحی: وەک ئاماژەت پێدا، لە ١٦ی ئاسفەند، بانگەوازێک لەلایەن ڕێکخراوی سەرتاسەری مامۆستایانەوە کرا بە دەربڕینی ناەزایەتی بەرامبەر بەم هەرشە زنجیرەییانەی ژەهراویکردن بە سەر خوێندکاران، کە وەڵامێکی بەرفراوانی لێکەوتەوە. خەڵک بە ڕوونی

وەڵامی ئەرێنییان دایەوە بە بانگەوازی ئەنجومەنی هەماهەنگی سەندیکاکانی مامۆستایان، کە لایەن چەندین دامەزراوە و ڕێکخراوی دیکەی بەناوبانگ و ناسراوەوە پاڵپشتی کرا. ئەم ڕێکخراوانە مژوویەکی دوورودرێژیان هەیە لە خەباتکردن و لە کەمەگادا ناسراو و خۆشویستن. ئایا ئەمە ڕووداوێکی ناوازە بوو و تەنها پەیوەندی بە قوتابخانەکانەوە هەبوو، یان ئەمە شاهیدی خاڵی وەرچەرخانین. ئایا ئەمە بەو مانایەیە کە شێقام بەستراوەتەوە بە بزووتنەوە کەمایەتییەکان و دامەزراوە خاوەن پێشینەکان کە ساڵانێکە ناڕازایەتی ڕێکخراو ڕێکدەخەن؟

حەمید تەقوایی: پێموایە خاڵی دووەم کە باست کرد لەرەدا ڕاستە. ئەمش بەو مانایەیە کە ڕێکخراوێکی باوەڕپێکراو و لەمێژینەی سەرتاسەری لە ژێر ناوی شورای هەماهەنگی ڕێکخراوەکانی یەکێتی مامۆستایان کە ساڵانێکە بانگەواز و ڕێکخستنی کۆبوونەوە و ناڕازایەتی و مانگرتنی مامۆستایان دەکات، هەنگاو دەنێتە مەیدان و داوای ناڕازایەتی سەرتاسەری دەکات لە ڕۆژی سێشەممەی ١٦ی ئۆسفەند. . یەکێک لە داواکارییە سەرەکییەکانی ئەم بانگەوازە ناڕازایەتی دژبەین بوو بەرامبەر بە هەرشی کیمیاوی بەسەر قوتابخانەکان، داواکارییەکانی دیکەش داواکاری بەردەوامی مامۆستایان بوو، کە شورای هاوئاهەنگی ماوەیەکی زۆرە خەبات دەکات بۆ جێبەجێکردنی. ئەمش جارێکە لە پەیوەندی نێوان بزووتنەوە ناڕازایەتییەکان و بزووتنەوەی شۆشگێڕانەی ئێستا. ئەمە شاهیدی ئەوە دەبین کە ڕێکخراوێکی لەمێژینە کە بەدرێژایی ساڵان لە دڵی خەباتی مامۆستایاندا بە داخوازییە تایبەتەکانیان دروست بووە و ماوەیەکی زۆریش چالاک بووە، ئەمە دژی کۆشێکی توندی کەمایەتییە، واتە هەرشی کیماوی بەسەر خوێندکارانە ، کە لە ئاستیدا هەرشکە بە سەر هەموو کەمەگەیە، بانگەوازێکی سەرتاسەری دەکات و لایەن کەمەگاوە پشتوازی لێدەکرێت. لە ١٦ی ئۆسفەنددا لە چەند پارێزگایەک و لە نزیکەی ٤٠ شاردا کۆبوونەوە و خۆپیشاندان بەڕێوەچوو.

بەگومان ئەمە یەکەم پەرەسەندنی بزووتنەوە ناڕازایەتییەکان نەبوو لە شێوەی ئێستادا. بە نموونە لە ٢٥ی بەهمەن، بیست ڕێکخراوی پسپۆڕی کرێکاری مەدەنی کە شورای هاوئاهەنگی یەکێکە لە ئیمزاکاران، جاڕنامەی بەیاوکردنەوە کە لە مەیدانی خەباتی دیاریکراو تێدەپەڕێت و لە ئاستیدا داواکاری و ئامانجەکانی شێوەی ئێستا ئاڕاستەدەگۆڕێنێت. ئێستا بە بانگەوازی ١٦ی ئۆسفەند ئەم ڕێکخراوانە لە بواری ئاڕاستەکردنی ناڕازایەتی شەقامیشدا چالاکن. ڕاستە بابەتی ژەهراویکردنی قوتابیان زیاتر لە هەموو کەسێک پەیوەندی بە

مامۆستایانەوە هەیە و بە ئەوانیش گونجاو بوو ئەم بانگەوازە بکەن، بەڵام ئەمە بزووتنەوەیەک لە دەی شەشی ئێستادایە. کاتێک ئەم کەسوونەوانە هووێندا، ئەوە لە تەنها نائازایەتی دەربڕین بۆرامبەر کیمیاباران تێپەڕی و وەک هەموو نائازایەتییەکانی ٥ مانگی ڕابردوو، بە دروشمی "بمرێت ئەم حکومەتە منداڵ کوژە" و گۆڕا بە هەڕشکردنە سەر تەواوی حکومەت بە بمرێت تاڵیبان، چ ئۆران بێت یان ئەفغانستان" و "بمرێت بە خامنەیی" و هاوشێوەکانی. بەم شێوەیە نائازایەتییەکانی ١٦ی ئێسفەند بوو بە دەرئەنجامێکی دیکەی پرسەی شەش لە دژی هەموو حکومەت. سروشتییە لە بانگەوازی مامۆستایاندا دروشمی لەو جۆرە نەبووە، بەڵام لە ڕاستیدا مامۆستایان گۆڕپانێکیان بە خەڵک کردووە کە جارێکی دیکە بڕنە سەر شەقامەکان و نائازایەتی خۆیان نیک هەر لە دژی هەڕشی کیمیاوی، بەڵکو لە دژی هەموو حکومەتی تاوانکاری کەماری ئیسلامی بڕرز بکەنەوە .
حەسەن ساڵحی: لە بانگەوازی حیزبدا جێخت لەوە دەکرێتەوە کە پێویستە مان بگرێت و نائازایەتی دەربڕێت لە بۆرامبەر کیمیابارانکردنی قوتابخانەکانی کەمگادا. ئەوە جێختی تایبەتتان لەسەر مانگرتن کردووە. مانگرتن لە قوتابخانەکان و مانگرتن لە مامۆستایان بە یەگریکردن لەم تاوانە. بەڵام هەمووان لەگەڵ بانگەوازی مانگرتنەکەدا نین. دەڵێن داخستنی قوتابخانەکان ئەو ئامانجەیە کە کەماری ئیسلامی بەدوایدا دەگەڕێت. وەڵامی ئەوە بە ئەم ئارگیومێنتە چییە؟
حەمید تەقوایی: بەڵای من ئامانجی حکومەت داخستنی قوتابخانەی کچان نییە. ئەگەر بیوەت ئەم کارە بکات، دەیتوانی لەم سێ مانگەدا ڕایبگەیەنێت کە قوتابخانەکان داخراون تا ئاگادارکردنەوەی زیاتر، بە نموونە بە پاراستنی گیانی قوتابیان. ئەو کارەی نەکرد، بەپێچەوانەوە بڕپرسانی حکومەت چەند جارێک ڕایانگەیاند کە قوتابخانەکان داناخرێن و ئەمە خواستی نەیارانە و هتد.
بەڵای من هەکاری ئەمهەرشە کیمیاویە بە سەر قوتابخانەکان قەیرانکەیەتی. هەڕشکردنە سەر قوتابخانەکان، وەک تەقەکردن لە فڕۆکە، هاوکێشە بە ئەوەی قەیرانی مانەوەی حکومەت بە قەیرانێکی دیکە سەبەر بکات. هەرکاتێک تووشی کێشە بوون، هەوە دەدەن بە دروستکردنی قەیران، زێین بەلابەرن. ئەوان دەست دەکەن بە جێنجاڵی و مشتومە و بە بەوای من بە ئەنقەست لەدوانی دژ بەیەک بەاودەکەنەوە بە ئەوەی حەقیقەت لەو نەوەدا ون بێت. ئەمە هاوکێشەی بەهودەیە بە بزگاربوون لە "قەیرانی" شەش لە دژی هەموو سیستەمەکەیان. هەڕشکردنە سەر قوتابخانەکان هەمان لۆژیکی ئاگربەردانە لە زیندانی ئەوین، یان هەڕشکردنە سەر شاچراغ، یان

تەقکردن لە فڕۆکەیەکی هەیە. لە هەندێکی گەورەتر و تاوانکاریتردا هەمان فڕۆ. لەم حاڵەتە تایبەتدا ئامانجێکی دیکەی هەژیم، ترساندن و زەوتکردنی ئەو خوێندکارانەیە کە لە پشتگیری ئەم شۆڕشەدا بوون و ئێستاش هەن. ئەمانە پاڵنەرەکانی حکومەتن.
بەڵام ئەگەر بڕێک لە حکومەت بیەوێت قوتابخانەی کچان دابخات، مانگرتن سیناریۆی حکومەت نییە. تەنانەت ئەگەر وا گریمانە بکەین کە حکومەت ویستوویەتی قوتابخانەکان لەناو ببرێن، کاتێک مامۆستایان مان دەگرن و داوای هاگرتنی دەستبەجێی ئەم تاوانە و ناساندن و دادگاییکردنی بەرپرسان و ئەنجامدەرانی دەکەن و خانوادەکانیش هایدەگەینن کە ئەمە منداڵەکانمان نانێرین بۆ قوتابخانە تا ئەو داواکارییانە جێبەجێ دەکرێن، ئەمە چیتر ناتوانێت بڕێک بێت لە سیناریۆی حکومەت، بەڵکو هەڕەشەکی بەهێزە دژی حکومەت بەڵام جیا لە هەموو ئەمانە، بەدەر لە لایەنە سیاسی و کۆمەڵایەتییەکانی ئەم خەباتە، کە وەک وتم تاکە ڕێگایە بۆ کۆتاییهێنان بەم تاوانە، لە هوانگەی ئینسانیشەوە پرسێکی زۆر بەپەلە و ژیانییە. خەڵک بخۆڕە شۆنی خەزانێک کە هەموو ڕۆژێک کچێکی دەنێرێتە قوتابخانە و نازانێت دەگەڕێتەوە ماڵەوە یان سەر لە نوێخانەوە دەردەهێنیت؟ هەمان نەخشەیە کە تەنانەت هاپێرتی ژەهراویبوونی منداڵەکەت و هەڵکار و لێکەوتەکانی پێ نادات.
ئایا مانگرتن و داخستنی قوتابخانەکان هاستترین و مرۆڤدۆستانەترین ڕێگە نییە بۆ ماماڵەکردن لەگەڵ ئەم پرسە؟ لەم دۆخەدا سرووشتیترین و لۆژیکیترین کردار ئەوەیە کە خەمان بەدوور بگرین لە ناردنیان بۆ قوتابخانە لە پێناو هزگارکردنی ژیانی منداڵەکانمان. بەڵام لە شەوێی حەوشەدا نییە. بەڵکو با هایبگەینین کە لەبەردەم ئەم تاوانە حکومیەتدا بەشداری وانەکەین. ئەمەش بە تایبەتی لە ئێستەی مامۆستایانداین. مانگرتنی مامۆستایان واتە داخستنی قوتابخانەکان و ئەمەش بۆ مانای هزگارکردنی ملیۆنان دایک و باوک لەو کابوسە ڕۆژانەیە کە حکومەت بۆی ئامادە کردووە.
ئێستا قوتابخانەکان شوێنی پەروەردە نین، شوێنی تاوانن. سیستەمی پەروەردەی حکومەتی ئەمڕۆ سیستەمێکی تاوانکارییە. بەزەری گروپە تیرۆریستییەکان ئەو جۆرە هوشوێنانە دەگۆڕنەبەر و حکومەتەکان لەدژی ئەوان دەوەستنەوە. لێرەدا حکومەت خۆی تیرۆریستە و دەبێت کەمەگا لە دژی بوەستێت. وە یەکێک لە چەکە کاریگەرەکانمان لەم شۆڕەدا مانگرتنە. حکومەت قوتابخانەکانی کردووە بە سەنگەرێکی کیمیایی دژی قوتابیان، بەڵام ئەمە دەبێت سەنگەرێک یەکلایی بکەینەوە. سەنگەری ئەمە شۆقامە. ئەمە لە دژی هەرشی کیمیاوی لە

شەقامەکان خەبات دەکەین. ئەمە لەبەردەم قوتابخانەکان کەدەبینەوە، لە هەموو شارەکدا لەبەردەم پەروەردەکان کەدەبینەوە و ناڕازایەتی دەردەبین و دەماوەت دەستبەجێ ئەم تیرۆرە کیمیاویە بوستنرێت و دەستبەجێ بەرپرس و ئەنجامدەرانی ئەم تاوانە بناسنرێن و دادگایی بکرێن. چەند هەزار کەسی تر دەبێ ژەهراوی بکرێن و ژیان و تەندروستیان بخرێتە مەترسییەوە بۆ ئەوەی خەمان لە ناردنی منداڵەکانمان بۆ قوتابخانە بدوور بگرین؟ بۆای من تەنها کەبوونەوەکان بەس نین. چ لە ڕوانگەی سیاسی و چ لە ڕوانگەی خەبات وتەکۆشان و چ لە ڕوانگەی مئینسانیەوە، ئەمە پابەندین بە داخستنی قوتابخانەکان. وە ئەمە ئەرکی مامۆستا و خوێندکار و خوێندکارێ پێش هەموو کەسێک. خوێندکاران مژووێکی دوور و درێژی ناڕازایەتی و مانگرتنیان هەیە و دەتوانن بچنە ناو ئەم بزووتنەوەیە و بەم شێوەیە دەتوانین سیستەمی پەروەردەی حکومەت بوستنین، کە وەک ئەمڕۆ ئاماژەم پێکرد پێویستە ناوی ببرێت سیستەمی تاوان، و گورزێکی بەهێز لە حکومەت بدەین.

حەسەن ساڵحی: لە قسەوباسەکانتاندا دەڵێن حکومەت لەپشت ئەم تاوانەوەیە. باشە چاوەڕێی چی دەکەیت؟ واتە تا کەی دەبێت قوتابخانەکان دابخرێن و مامۆستایان نەچنە سەر کارەکانیان بە هەگریکردن لەم تاوانە؟ مەبەستم ئەوەیە، دەماوەت ئەوە بڵێم کە پێویستە بە هوونیتر قسە لەسەر ئەم بابەتە بکرێت، و باسێک کە لە قیدیۆ کلیپەکدا بینیم کە خەزانەکان گەمارۆی قوتابخانەکانیان داوە، وتیان ئەمە خەمان ئاسایش دابین دەکەین، بۆچی بە نموونە منداڵان دناتوانن ' بچنە قوتابخانە و زۆر چالاک بن.بە پاراستنی خەیان، خەیان کەنترۆڵی دەخەکە بکەن. ئایا ئەمە ناتوانێت بەدیلێک بێت؟

حەمید تەقوایی: ئایا شتێکی وا ئیمکانی هەیە؟ تەنانەت هەگە نادەن خەزانەکان بچنە ناو گەڕپانی قوتابخانەکانەوە. گازی ژەهراوی بەاودەکانەوە و دەرگای قوتابخانە دادەخەن. لە هەندێک حاڵەتدا تەنانەت ناهێڵن خوێندکاران لە پەلەکە دەربچن. چۆن خوێندکار دەتوانێت کەنترۆڵی خۆی بگرێت؟! یەکەی تایبەتیان بە دەنرن و هەر ئەستا ئەم کارەیان کردووە.

شۆنی ناڕازایەتی شەقامە نەک قوتابخانە. نەک هەر پەلەکان بەکو گەڕپانی قوتابخانەکانیش سەلامەت نین. هیچ گەرەنتییەکتان نییە. لەسەر بنەمای خەزانەکان بە گەمارۆدانی قوتابخانەکە. نارنجێک فڕێدانە ئەو قوتابخانەیەی کە ئەم کارەی کردووە. لە پارک یان گەڕپانی تەنیشت قوتابخانەکەوە کەلوپەلی نەناسراو فڕێدرایە ناو حەوشەی قوتابخانەکە و دواتر هەموو ژینگەی قوتابخانەکە ژەهراوی

دەکرا. لەم شەڕەدا دەبێت بزانین هەزمان لە کوێدایە. دەبێت بزانین چەن دەتوانین سەرکەوین.
ئەم هێرشەوبوونەوە تا کەی بەردەوام دەبێت؟ تا ئەم ژەهراویکردنی قوتابخانەکان ڕابگیرێت یان حکومەت بوخێنرێت. بزانە ئەم کەمپەینگایە ئاسایی نییە. دەخەکە ئاسایی نییە. نەک هەر مامۆستا و خوێندکار، بەڵکو هەموو کەمپەینگا کاردانەوەی هەبێت بەرامبەر بەم دەخە نائاساییە. دەبێت هەموو تایەکان بوستنرێن. چەند درێژە؟ تا حکومەت دەوخێنرێت. پێویستە سیاسەتی ژەهراویبوون بگۆڕێت قیرانێکی کەمپایەتی سەرتاسەری لەدژی ژنم. تانها بیهێنە بەرچاوت ئەگەر هێرشێکی لەو شێوەیە لە کەمپەینگایەکی وەک سوید، یان هەر کەمپەینگایەکی ئەوروپیدا هێوبدات، هەموو تایەکان لە جووڵەدەوستن. مەحاڵ بوو خەڵک بەردەوام بن لە ژیانی خۆیان لە کاتێکدا هەزێک هەیە ڕۆژانە منداڵەکانیان لە قوتابخانەکاندا دەکوژێت. کەمپەینگا ژیانی ڕۆژانە دەوستنێت، جووڵە دەوستێت تا کشکە چارسەر دەبێت. پرسگەلێکی زەر سەرتاییتر لەم دەبنە هەی پێکهێنانی مانگرتنی گشتی لەو وڵاتانەی کە بنی شارستانیەتیان لەهاتووە بەرامبەر بە حکومەتێک کە نەیتوانیوە بژێوی ژیان و تەندروستی خەڵک دابین بکات. ئەی ئەگەر حکومەت خەی هەکاری ڕاستەوخۆی مەترسی خستنە سەر ژیان و تەندروستی منداڵان و هەرزەکاران و ژەهراویکردنیان بێت لە قوتابخانەکاندا. دژی ئەم دەخە چی دەکەیت؟ دەبێت ڕایبگەیەنین کە ئەم سیستەمە پەروەردەیەمان ناوێت. با منداڵەکانمان ساڵێک نەچنە قوتابخانە. تا حکومەت نەووخێنین ناچینە قوتابخانە. ئەم حکومەتە گرنگی بە کاروبارکان نادات، خەریکی شەڕی ووبەووی خەڵکە و دەبێت خەمان بە شەڕ ئامادە بکەین. وە گرنگترین و کاریگەرترین چەکی ئەمە مانگرتنە. ئەوەی پەی دەوترێت نافەرمانی مەدەنی و خواندنی چەرخەکانی بەرهەمهێنان و پەروەردەیی و ئابووری و ئیداریی کەمپەینگایە. لە سەرەتای شەشی ئێستاوە هەمیشە جەختمان لەسەر گرنگی مانگرتنی سەرتاسەری کردووەتەوە و ئێستا هەندێک مەرج هاتەتە ئاراوە کە ئەم بابەتە لە جاران بەپەلەتر و بەپەلەتر بووە. ئەوەندەی پێوەندی بە قوتابخانەکان و ژیان و تەندروستی قوتابیانەوە هەیە، ئەمە بابەتێکی بەپەلەیە.
دەبینیت چەند ڕۆژێکی تر دەچینە ناو پشووەکانی نەورۆز و قوتابخانەکان تا ١٣ی فارودین دادەخرێن، بەڵام گفتوگۆکەم تانها لەسەر هەفتەیەک و دوو هەفتە نییە. مشتومڕەکە ئێوەیە تا کیمیابارانی قوتابخانەکان بەردەوام بێت، پێویستە قوتابخانەکان دابخرێین. هیوادارم بتوانین بە زووترین کات حکومەت ناچار بکەین

ئەم تاوانە ئابگرێت، بەڵام ئەگەر بوستێت، ئەمە کێ نادەین. بزووتنەوەی سکاکردن و بەدواداچوون بۆ ئەم تاوانە تازە دەستی پێکردووە. وەک دەسپێکی تەقەکردن لە فڕۆکەکە، بڕیارێکی نوێ لە شێوەی ئەمڕۆگە حکومەتدا کراوەتەوە. ئەم تاوانە لە کارنامەی ڕەشی حکومەتدا تۆمار کراوە.

لە هەموو حاڵەتێکدا، تا ئەو شوێنەی پەیوەندی بە ژیان و تەندروستی منداڵەکانمانەوە هەیە، گرنگترین شت ئەوەیە کە تا ئەم شێوە ئانگیرێت، منداڵەکانمان نەنێرین بۆ مەیدانی شەڕی کیمیایی. هیوادارم دوای پشووی نەورۆز ئەم بابەتە چارەسەر ببێت. دیارە ئەگەر ئەمە ڕوونداڕا، خەباتی ئەمە لەو بوارەدا بەردەوام دەبێت.

حەسەن ساڵحی: پرسیاری منیش هەر ئەوەیە، ئەم ناڕازایەتیانە بەرامبەر بە ژەهراویکردنی بە ئەنقەست کەتایی چی دەبێت؟ بەڕاستی دەتوانن هەرشە تیرۆریستییە کیمیایی و بایۆلۆژییەکان بە سەر قوتابخانە و میترۆ و زانکۆ و بۆشناوخەیبەکانی زانکۆ ئابگرن؟ ئایا ڕێگاچارەیەک هەیە بۆ ئەوەی حکومەت لەم قەیرانە دەربچێت؟

حەمید تەقوایی: چارەسەری حکومەت تەسلیمبوونە بە ئیرادەی خەڵک. لەوانەیە بەسەرخەیدا نەهێنێت، بەڵام لە ئاستیدا ناچار دەبێت ئەم تاوانە ئابگرێت. دەتوانین حکومەت ناچار بکەین. بەتایبەت کە حکومەت ناتوانێت بە ماوەیەکی زۆر درێژە بەو جۆرە کارە تاوانکارییانە بدات چونکە تێنانێت لەسەر ئاستی جیهانیش ڕوبەڕوی قەیران و ناڕازایەتییەکی بەربڵاو دەبێتەوە کە بەرگەی ناگرێت. ناچارە، ناچاری دەکەین دابنیشێت. دەبینیت هەرشەکانی پشوو، وەک تەقەکردن لە فڕۆکەکە یان هەرشکردنە سەر زیندانی ئەوین، کەیسکی نموونەیی بوون، بەڵام هەرشەکانی سەر قوتابخانەکان زنجیرەیی و زنجیرەیین. دواجار کوشتنی زنجیرەیی دوای ماوەیەک کەتایی هات. لە هەر حاڵەتێکدا حکومەت ئەمە تەواو دەکات و دەبێت هەوڵبدەین بە هەرش و پشکۆتنەکانمان و دواجاریش بە فڕیحە و لاوازی و بەدەسەاتی حکومەت هەوڵی ئەوە بدەین کە ئەمە ڕووبدات. لە هەر حاڵەتێکدا حکومەت ئەم تاوانەی لە مەلەفی خەیدا تۆمار کردووە و ئەم گەپانە دەبێتە بڕیارێکی سەرەکی خەباتمان تا ئەو ڕۆژەی حکومەت دەڕووخێنرێت. ئەمە نە لەیان خۆش دەبین و نە لە بیریان دەکەین.

حەسەن ساڵحی: حکومەت دەڵێت خەتای خۆپیشاندەرانە، دەستی ئەوانی تیدایە. ناوی هەزە یاخیەکان دەهێنن. پرسیارەکەم ئەوەیە چۆن ئەم فڕۆکە هەبوشێنینەوە؟ گریمان پێکهێنانی لێژنەی ئاشکراکردنی ڕاستیەکان ، بە بڕیاری و ئیرادەی خەڵک، یان لە دەرەوە، ڕێگەی نەتەوە یەکگرتووەکان، دامەزراوەکانی مافی مرۆڤ، ئایا ئەمانە

دەتوانن کاریگەر بن لە ڕووبەرووبوونەوەی ئاستیەکاندا؟

حەمید تەقوایی: ئەم بانگەشانە لە ژێر درێژی تری ئەم حکومەتە فەزیحەترن. چەن دەکرێت هەزەک دژ بە حکومەت، و تەنانەت لە خودی قوتابیانیش بەماناتر، دەستیان بە سەرچاوەکانی گازی ژەهراوی بگات؟! ئایا دەتوانرێت ئەمانە لە بازاڕ بکەدرێت؟ وە دواتر هەندەکانی کەشکە ببینە. ئەمە لە دێیان شار و سەدان قوتابخانە ڕووی داوە. ئەم تەنها دەتوانێت دووبارە بێت. وەک جاڕ ڕوونە. لیژنەی دەزینەوەی ئاستیەکان پێویست نییە. بەڵام، کام ئەرگانی نەودووبارە تەنها لە ڕوانگەی یاسایەوە پێبەوی لە مەسەلەکە دەکەن، دەتوانن بچنە بە دەزینەوەی ئاستی، بەڵام لە ڕوانگەی خەڵکەوە، ئایا پێویست بوو ئاستیەکان بە تاوانی هیتلەر یان پینۆش بدەزرێتەوە؟! سەبارەت بەو فاشیستە ئیسلامیانەش کە ئێران حوکم دەکەن، ئاستیەکە وەک جاڕ ڕوونە. مرۆڤ دەبێت خەی گەل بکات. وەک وتە بەناوبانگەکە دەڵێت، سوکایەتیکردنە بە زیرەکی مرۆڤ ئاگادار تەنانەت کەسەک ئاگاری ئەوە بدات کە ئەمە کاری هەر هەزەکی ترە جگە لە حکومەت. پێنج هەزار خوێندکار لە سەرانسەری وڵات ژەهراوی بوون و ئەمەش زیاترە لە سێ مانگە درێژەی هەیە. تەنها دەتوانێت بەدواداچوون بکەیت کە بڕپرسیارە! لەم ماوەیەدا حکومەت تا چەند جاڕەک لەمووبار بەدەنگ بووە و هەندەکیش قسەی دژبەیەکیان بە خەڵک داوە و ئێستاش کە هەواوستی فڕمیان گرتووە، لەمەی خوێندکاران و هەزەکانی ئەپەزسیۆن دەکەن. دەڵێن ئەمە گاڵتە و سەرکەشی منداڵانەی قوتابیانە! ئەمە تاکە نیشانەی بەدسەڵاتی و وەهمیی حکومەتەکە کە نوقمی تاڵاوی شەڕشە. پەم وایە ئاستیەکە ڕوونە. دەبێت هەرش بکەین. پێویست ناکات چاوەڕێی ئەنجامی هیچ دەزینەوەی ئاستیەکان بکەین. هەموو خەڵکی ئێران دەزانن دەستی حکومەت لەم کارەدایە. بڕپرسەکانی حکومەت خەیان بە زمان بە زمانیان دانیان پێداناوە. قسەکانی ئەم دواییەی خامنەیی ئەوە بوو کە هەندەک کەس تەوگلاون. بە پێچەوانەی پیشەی هەمیشەییان ئەمریکا و ئیسرائیلیان تاوانباری نەکرد، چونکە دەزانن ئەم خەنیە ئیتر جەنگی نییە. خوشیان دان بە شکستەکەیان هێنا و درمی خەیاندا دەنێن. ئەوان لەناو ئەو چاڵەدا کە بە خەیان هەڵیان کەندووە، خەریکی پڵاقاژەن، بەڵام ئاستیەکان بە ئەمە ڕوونە. ئەمە تەنها بە مانگرتن و هەرشی یەکگرتوومان لە دژی حکومەت دەتوانین بیخەینە سەر ئەژنە و دەستبەجێ ئەم تاوانە ڕابگرین.

٨ی مارس ٢٠٢٣، ١٧ی ئەسفەن ١٤٠١

نامەیەک لە مەولانا خالیدی تازەکارەوەی رێبازی نەقشبەندیەوە بۆ بەرژوای نیشتیمانی فاروقی مەلا مستەفا.. لە رۆگای ءەتا قەرەداخیەوە*

سڵاو و سوپاس کە تۆ وەکو سەرمایەدارێکی ئۆو میللەتی کە من یەکێک لە ئەندامانی بووم و لە هەمان نیشتیمانداچاوم بە دنیا هەڵهێناوە، کەم بە ساز دەکەیت. راستە تۆ وەکو خزمی من ئۆوە دەکەیت، کە من ئەستا نازانم ئۆو پێوەندیە چۆنە، کە خەت بۆ خاوەنی من کردووە، بۆ ئۆوە سوپاست دەکەم.
لەبەر چەند هۆکاریك لە رۆگای ئەم کەسەوە نامەت بۆ دەنێرم، یەکەمیان لەبەرئۆوەی ئەم کەسە یەکێکە لە نزیکانی مامۆستای دوو قۆناغی خوێندنم یەکەمیان شێخ عەبدول لەتیفی قەرەداخی لە زەردیاوای ئۆوسا، کە سەرەتای خوێندنم لای ئۆو دەستپێکردو لە نوری عیرفانی بەهرەمەند بووم، دووەمیان مامۆستای پایە بەرزم کە ئیجازەی خوێندم لای وەرگرت کە ئۆویش شێخ قەسیمی مەردۆخی سنەندجی بوو. هۆکاری ترم ئۆویە کە ئەم کەسە جیاواز لەوانەی کە خەیان بە ژیان و نووسین و بەرهەمکانی منەوە خەریک کردووە، توانیوێتی پرینسیپی رێبازی نوێکراوەی من بناسێت و لەوێش تێبگات کە ئامانج و گوتاری کارکردنی من چی بووە، بۆشوێیەکی دوور لە دوو دڵی و بە هیچ ترسێکیش گلەیی و کازاندەی ئۆوەی لێکردووم و رەخنەشی لێگرتووم کە بۆچی من سەنگەرم چۆڵ کردووە. هۆکارێکی تریش هەیە ئەم کەسە هەرچەن پرینسیپی رێبازێکەی منی پێویست بە میللەتەکەمان، واتە کورد دیاری کردووەو لە دوو خاڵدا کەی کردووەتۆوەو ئۆوێش راستترین و دروستترین ناسینی من و رێبازەکەمە پێویست بە کورد. بەهەمان شێوە باش تێیشی ناسیووەو لە کاتێکدا چەپەکانی کورد رقیان لە سەرمایەدارانی کوردەو سەرمایەدارانی کوردیش وەکو کێلە سێبری ئەهلی کارو بازاڕو زەحمەتکێشی کورد دەکەن، ئەم کەسە تەی وەکو سەرمایەدارێکی نیشتیمانی ناودێرکردووەو هیواخوازی ئۆوێە کە کورد

هەزاران سەرمایەداری نیشتیمانی پشکۆتنخوازی وەکو تەی هەبەت، چونکە ئەو لە کەی نووسین و بڕەهەمکانیدا بە دوای ئەوەدا گەڕاوە کە بەچی کورد وەکو میللەتانی تر نایتوانیەوە لە پڕرسەندنی خەیدا دەوڵەت دروست بکات؟ هەکاری ئەمشی گەڕاوەتەوە بە شوانەندنی پڕرسەندنی سروشتی کەمەڵایەتی کەمەگای کوردی و دروستنەبوونی چینی ناوەند، یان بڕژوای نیشتیمانی کوردی.

هەروەک ئەم کەسە لە نووسینەکانیدا سەبارەت بە ڕەبازەکەی من و ڕەی من لە نوکردنەوەی ئەم ڕەبازەداو شۆن و پەگەی من، دوو خاڵی زەر بنەڕەتی دیاریکردووەو ئەو دوو خاڵەش گەوهەری پریسیپی ڕەبازی نەقشبەندین، بەو شێوەی کە من نوەمکردووەتەوە. یەکەمیان ئەوەیە کە وەکو ئەو دەستنیشانی کردووە ڕەبازەکەی من ڕەبازی چینی خوارەوەی کەمەگایە، ڕەبازی خەڵکە، ڕەبازی دەستی کارە، کە لە سەردەمی مندا جوتیارو ڕەنجبەرو وەرزەرو سنعەتکارە سادەکانی سڵەمانی دەگرتەوە، کە ئەو کاتە شارەکە سەرباری ئەوەی پایتەختی ئیمارەتی بابە بوو، بەڵام شارێکی بچووک بوو، تازبە تازە سەرەتا سادەکانی مانیفاکتەریا خەریکبوو دەردەکەوت، ڕەبازەکەی من ڕەبای ئەم بەشانەی خوارەوەی کەمەگای کوردی ئەو کاتە بوو. خاڵی دووەم کە ئەم کەسە دەستنیشانی کردووە ئەگەری یەکگرتنەوەی هەستی سادەی نەتەوایەتی کوردی تازە دەرکەوتووی ئەو کاتە بوو لەگەڵ پرینسیپەکانی ڕەبازەکەی مندا، هەمان شێوەی یەکگرتنەوەی هەستی نەتەوایەتی فارسی و مەزهەبی شیعە کە چەن یەکگرتنەوەی ئەو دووانە بوون بە بنەما بە دروستکردنەوەی کەستی تەکشکاوی فارسی یان ئەرانی لە لایەن عەرەبە مسوەمانکانەوە. ئەمیش لە منی خواستووە کە دەبووا ئەو دەم کارم بکردایە بە یەکخستنی ئەو هەستە سادە نەتەوییەی کوردو پرینسیپەکانی ڕەبازی نەقشبەندی کە وەکو ئەو دەڵێت ڕەبازی ڕووبەڕە فراوانەکەی کەمەگایە کە چینی خوارەوەی کەمەڵە. کورت و کرمانج ئەگەر ئەوە دەتانووت پەگەی من بناسن و بەرز رایبگرن، کە دەنیام هەر ئەوەشتان دەوت، ئەوا بە باسکردنی ژیانی ئاسایی من کە هاوشێوەی ژیانی هەر مەلاو پیاوەکی ئایین و ڕابەرەکی ئایینی تر، سودەک بە میللەتەکەمان ناگەیەنت چونکە لە پەش من و لە سەردەمی من و لە داوی منیش چەندین مەلای شارەزای کورد لە بواری ئیسلام و ئیسلامناسیدا هەبوون و هەن، کە مامۆستاکانی منیشیان تەدایە، لە بواری شیعرو ئەدەبدا دیان شاعیری لەم من داهێنەرترو پە بڕەمتر هەبوون لە ئەدەبی کوردیدا، مەلای جزیری و ئەحمەدی خانی و خانای قوبادی و سێ کوچکەی بابان کە هاوچەرخی من بوون و مەولەوی و مەحوی و گۆران و هی تریش لە دوای من زەر لە من شاعیرتر بوون، لە پەش منداو لە سەردەمی منیشدا متەسەوفی گەورەی

کورد هەبوون کە هاوشانی منیشیان تێدابوو، نموونەی دیاری هاوسەردەمی من رابەری ڕەبازی قادری پایەبەرز شێخ مارفی نۆدێ کە خاوەن پێگەیەکی بەرزی زانستی و تەسەوف بوو. شوێنکەتووەکانیشی هەتا ئێستا هاوشێوەی شوێنکەوتووانی من دیارو لەبەرچاون، نەک هەر لە کەمەڵگای کوردیدا بەڵکو لە ناو جیهانی ئیسلامیدا ئامادەبوونیان هەیە. کەواتە باسکردنی ئەم بابەتانە لە ژیانی زانستی و کەمایەتی و ئەدەبی و مندا، کە تەنیا تایبەت نین بە من نە پێگەی من بەرز دەکەنەوە نە پێگەی من دەردەخەن. کەواتە ئەگەر تەی بەڕێز دەتوانێت پێگەی من دەربخرێت، دەبێ بە دوای تایبەتمەندییەکانی منداڵ بگەڕێن، تایبەتمەندیی منیش ڕوون و ئاشکرا ئەگەر تەنیا لە چوارچێوەی ئایین و تەسەوف و ژیانی ئاسایی و ئەدەب و نامەگشتیەکانمدا چوارچیوە بدرێت و باس بکرێت، ئەوا هیچ تایبەتمەندیەک بە من دروست ناکات. کەواتە بگەڕێن بە دوای تایبەتیەکانی منداڵ. تایبەتمەندیەکانی من وەکو پێشتر گووتم دوو خاڵو سەرئەنجام ئاوێش کەکردنەوەی هەردووکیانە لە چوارچێوەی گوتارێکدا کە ناوی گوتاری کوردیە، ئاوێش یەکپێگرتنی پرینسیپەکانی ڕەبازێکی منە، ڕەبازی نەقشبەندی نوێکراوە لەگەڵ هەستی نەتەوایەتی کوردیدا، کە ئاوێش لەو وتەیەی خەمۆ سەرچاوە دەگرێت، کاتێ شێخەکەم شێخ عوبەیدوڵای دەهلەوی ئیجازەی تەریقەتی پێدام، پێی فەرمووم خالید چیت دەوێت؟ وەڵامم دایەوە قوربان: دین و دنیا. دین واتە ئیسلام، کە ئیسلامم دەویست بە خزمەتی دنیا، مەبەستم لە دنیا ژیانی میللەتەکەم بوو، کە بگاتە ئاستی ژیانی میللەتانی تری پێگەیشتوو، بەتەخاوەنی ڕاستەقینەی خێ، واتە پێموابوو ئایین سەرباری پەیامە ڕەحیەکەی کە بریتیە لە پەیوەندی تاکەکەس و خوای خێ، دەبە بە ئەرکی کەمایەتی و نیشتیمانی و نەتەوەیش بارگاوی بکرێت. هەر ئەمەش گەوهەری پرینسیپی ڕەبازی نەقشبەندی و سەردەمی من و دوای منە. ئەگەر ئەوە دەتانەوێت خزمەتی من بکەن، دەبە لەم ڕوانگەیەوە باسی کارو پڕۆژەکەی من بکەن. دیارە پڕۆژەکەی من لە سەردەمی خەمدا نەگەیشتە ئەنجام. من بە ئەوەی خوێن نەڕژێت، سەنگەرم چۆڵ کرد، هەرچەندە هەگری ئەم نامەیە بە تەی بەڕێز سەرباری دیاریکردنی چوارچێوەی پڕۆژەکەی من و گوتارو گەوهەری پڕۆژەکەی من لە کتێب و باسکانی تریدا، بەڵام ڕەخنەی تووندی لەگرتووم و ئەو پێیوایە نەدەبوو لەژێر هیچ فشارێکدا من سەنگەرم چۆبکردایەو پشتم لە ئەهلی کەسەبو چینەکانی خوارەوەی میللەتەکەم بکردایەو ڕێگای ئاوارەیم هەڵنەبژاردایە. ئەو پێیوایە دەبوو من بە ڕێشتنم شوێنکەوتووانم و چینی خوارەوەی کەمەڵگاکەمم بە ئومێد نەکردایە. هەرچەندە من بە ئەوەی خوێن نەڕژێت، سەنگەرم چۆڵ کرد بەڵام هەگری

ئەم نامەیە ئەو سەنگەر چۆل کردنە بە هێڵە دژانەت و پەیوایە هیچ پرۆژەیەک بە قوربانیدانی گەورە ناگاتە ئەنجام. هەرچەندە ناوبەناویش پاساوم بە دەهەنتەوە کە دوای کۆچکردنم، خەلیفەکانم رابەرایەتی بەشکی دیاری بزووتنەوەکانی میللەتەکەمیان کردووەو لەوەشدا پاڵنەریان پرینسیپەکانی رێبازی نەقشبەندی بووە. بەڵام پارادۆکسێکی سەیریش هەیە لە ژیانی سیاسی ئەم دوایانەی وەاتەکەمدا، منێک کە لەبەر ئەوەی خوێن نەژەت، بەهەزترین سەنگەرم چۆل کردووە کۆچی کۆسانێک خەیان چواندووە بە من کە هەرگیز سەیان لە خوێنشتنی نەیارەکانی خەیان نەکردتەوەو تەنانەت نێک هەر لە رووبووبوونەوەو شەوازی ئاشکرادا، بەڵکو لە پشتیشەوە نەیارانی خەیان پاکتاو کردووە..

کورت و کرمانج من دژانم تە مەبەستت خزمەتی ناو و پێگەی منە، بەڵام ئەوەی بە من گرنگ بووە میللەتەکەم بووە، من نەمتوانی ئەوەی کردبووم پرینسیپی نوێکردنەوەی رێبازی نەقشبەندی و ئەو نوێکردنەوەیەش کە بەناوی منەوەیە، لەسەر زەمینەی واقیع کاری جیدی بە بکەم و جێبەجێی بکەم، ئەستاش ئەوەی رەحی من ئاسودە دەکات، ئەوە نیە باسی ئەو کارانەم بکرێت کە هاوشەوەی کاری زێرینەی مەلا دیارەکانی کوردەو لە چوارچێوەی تەنیا خزمەتی ئیسلامناسی و تەسەوفدایە وەکو تەسەوفێکی رووت بە ئامانجی توانەوە لە رەحی باڵای خوداداو گەیشتن بە یەقین، بەڵکو ئەوەی بە من گرنگە کارکردنە لەسەر پرۆژە بە ئاکام نەگەیشتووەکەم، ئەویش بە دژایەتی رێبازەکانی تری تەسەوف و رابەرانی تری تەسەوف و دانانی رێبازو پرینسیپی نەقشبەندی بە دژایەتی ئەوانی تر نابێت، بەڵکو گەوهەری پرۆژە جێبەجێنەکراوەکەی من کەکردنەوەی دین و دنیایە لە پەناوی میللەتەکەمدا بە ئەو مەبەستەش دەبە هەموو پێکهاتەکانی میللەت، هەردوو رەگەز، هەموو چین و توێژەکان، هەموو رێبازەکانی تەسەوف و شوێنکەتووانیان، کەی گەل، تەنانەت بە شوێنکەوتووانی ئایین و ئایینزاکانی تریشەو تەنانەت بە عیلمانیەکانیشەوە... دەبە لە چوارچێوەی گوتاری رێبازی نەقشبەندی نوێدا کە گوتای لێبووردەیی و یەکتر قبوڵکردنیشە کەبکرێنەوەو یەکێتی و یەکبوونی میللەت پێکبهێنرێت، چونکە تەنیا لەو رەگایەوە پرۆژە جێبەجێنەکراوەکەی من جێبەجێ دەکرێت، کە کورد دەگەیەنێتە ئاستی میللەتان و رەحی گشتی کەمەگای کوردی بێند دەبێت و لە ئازادی و سەربەخۆیدا گوزارشت لە خۆی دەکات. تکایە جەنابی سەرمایەداری نیستیمان پەروەری پشکێتنخواز، ئاگەر دەتەوێت خزمەتی من بکەیت، سەرمایە بە توێژینەوەی جیدی لەم ئاراستەوە بخە کار، نەک تەنیا بە ناو و خەرخستنی هەندە کەس کە نانیان بە ناوی من پەیدا کردووەو خامۆش و

بۆ ئاگان لە پرۆژەکەی من.
ئیمزا: نوسکەرەوەی ڕەبازی نەقشبەندی، خالیدی مکایەلی شارەزووریی
١١ی ئازاری/ ٢٠٢٣

دواجار سعودیە وئێران لەژێر چەتری (چین) دا لە دارکەی هاتنە خوارەوە!.. عەبدوڵا ساڵح

لێکەوتنی دوێنێی (١٠-٣-٢٠٢٣) نێوان سعودیە و ئێران کە لە (پێجین) ی پایتەختی چینەوە ڕاگەیەنرا، باڵی کشا بەسەر هەموو هەواڵکان لە زوربەی کێناڵە ڕاگەیاندنکانی جیهانەوە ، ئاگرچی نزیک بەدوو ساڵ بوو گفتوگۆی نێوان ئەم دوو وڵاتە لە (بەغدا) و لە (مەسقەتی) پایتەختی عومان بەردەوام بوو، بەڵام دوا جار چین بووە چەتری ئەو لێکەوتنە و بەغدا و مەسقەت پەراوێزخران وڕێنگە ئەوانیش، وەک ئەمە، لە کێناڵە ڕاگەیاندنکانەوە گوێبیستی بووبن!
ئەم لێکەوتنە کەمێنەک پرسیار بەدوای خۆیدا دێنێ، بەر لە هەموویان: بە لەم ساتەوەختەدا ڕاگەیەنرا و بە لە چین ؟ ئایا هەریەک لەم دوو وڵاتە چ سودێک لەم لێکەوتنە دەبێن ؟ ئەم لێکەوتنە چۆن دەشکێتەوە بەسەر بارو دۆخی ناوچەکە وتەنانەت جیهانیش ؟ دواتر کاریگەری لەسەر ئیسرائیل چیدەبێ؟
هەوڵدەدەم تیشکێک بخەمە سەر ئەم لێکەوتنە و لەوەوە وڵامی ئەم کەمێنە پرسیارە بخەمە ڕوو، جگای ئاماژەیە کە هەموو وڵامکانیش وابەستەن بەئاگاری سەرکەوتن و ئەنجامدانی ئەم لێکەوتنە چونکە ئەمە هەنگاوی یەکەم و سەرەتایە وهەردووک ئاگادارکە دەبێ پێشبینی بکرێن.
سەرەتا دەبێ بڵێم ئەوەی ئەمریکا، بەتایبەتی دوای هاتنە سەرکاری جۆ بایدن، لەخەرهەڵاتی ناوەڕاستدا ڕووی لە داشکان بوو، کشانەوەی ئەمریکا وهاوپەیمانانی لە ئەفغانستان، ئامادەیی ئەمریکا بۆ دووبارە زیندوو کردنەوەی پەیماننامە ئەتۆمیکەی نێوان ئەمریکا و باقی " زلهێزەکان" لەگەڵ ئێران ، هێنانە دەرەوەی حوسێکانی یەمەن لە لیستی تیرۆری ئەمریکا، بەچونی ئەم ئیدارە نوێیە لەمە کوشتنی

(جەمال خاشقچی) لەلایەن سعودیەوە لە تورکیا کە محەممەد بنسەلمانی شازادەی سعودیەی تەدا تاوانبارکرا و ناوبراو لە ئەستادا بە کردەوە پاشای ئەو ووڵاتەیە ، دواتر شکۆی ڕوسیا دژی ئۆکرانیا وسەرگەرمی ئەمریکا بەم شێوەیە کە تا ئێستا، وەک ئەمریکا دەیەوێ، ناچێتە پێش، ئەمانەهەموو هۆ کاربوون بۆ دروستکردنی بۆشایەکی سیاسی لەناوچەی خەرهەساتی ناوەڕاستدا و " زلهێزە تازە پێگەیشتوەکەی جیهان" ، چین ، لەهەوڵدابە ئەم بۆشایەیە پڕ بکاتەوە وبەردەکی قورس بخاتە سەر ئەو دیوارەی دەیەوێ هەڕەچنە بەمەبەستی کەمکردنەوەی ڕۆڵی ئەمریکا وەک تاکە " زلهێزی" جیهان و هاتنە مەیدانی خۆی.
سعودیە ئەمڕۆ کەوتۆتە نێو زەلکاوەکی قوڵی شکۆی یەمەن و دەرباز بوون لەم زەلکاوە بەلایەوە زەر گرنگە تا دەستبەتاڵبە بە گۆڕانی ڕۆڵی سەرەکی، سیاسی ئابوری، لەناوچەکە و بەبدا بە هەر یەکە لە ئیمارات و قەتەر، ئەگەرچی هەرسێکیشیان لە مەجلیسی یارمەتی کەندا و (مجلس التعاون الخليجي) ئەندامن، بەڵام کابرایەتیکەیان ناشاردرێتەوە، بۆیە دەیەوێ ئەو هەلە بقۆزێتەوە کە بارودۆخی سیاسی-ئابوری دوای شکۆی ڕوسیا – ئۆکرانیا دەیهێنێتە ئاراوە و لەئێستاوە خۆی بۆ ئامادە بکا وەک هێزێکی خاوەن نفوزی ناوچەکە ڕۆڵ بگێڕێ ، جیا لەوەش لەئەگەری هەر بڕیککەوتنێکی سەربازی نێوان ئیسرائیل و ئێران ، بۆ پیادەکردنی ڕۆڵی بەلایەن، بتوانێ سەری سەلامەت دەرکا، ئەمە جیا لە بارودۆخی لوبنان و سوریا و عێراق کە ئێران ڕۆڵی بەرچاویان تەدا دەگێڕێ و تا ئەمڕۆش ویستوێتی دەستی سعودیە لەم وڵاتانەدا بادا.
ئێران ئەمڕۆ لەژێر مەنگەنەی بارودۆخێکی مەترسیدار دایە لەناوخۆی وڵاتەکەی، بەتایبەت دوای ئەو ئاپۆرینە سەرتاسەریەی جەماوەر لە دژی لەچکی ئیسلامی و فەراگیری ئەوئاپۆرینە بە ئاستێک کە دروشمی ڕوخانی جمهوری ئیسلامی تەدا بەرز کرایەوە، ئەگەرچی ئاپۆرینەکە بەجۆرێک لە جۆرەکان، پاشکشەی بەسەردا سەپێنرا لەئێنجامی بەکار هێنانی دەندانەی تووندوو تیژی ، بەڵام توانی یەکێک لە پایە سەرەکیەکانی سەقامگیری ئەو وڵاتە بلەرزێنێ و کاریگەری زۆری هەبێ لەسەر ئایندەی مان و نەمانی ئەو ڕژێمە .
فشارو گەمارۆ ئابوری – سیاسیەکانی ئەمریکاو هاوپەیمانانیش بە سەر ئێران توانیویەتی کاریگەری تووندی هەبێ لە سەر ئابوری ئەو وڵاتەو تەنانەت ئێرانی هاوپەیمانیشی ، هەر بۆیە ئەم ڕێکەوتنە فڕایەک دروستدەکا تاکوئێران بتوانی نەفەسێک هەڵمژێ، ئەوشمان بیر نەچێ یەکێک لەپایەسەرەکیەکانی مانەوە وبەردەوامی ڕژێمی جمهوریی ئیسلامی ئێران ستراتیژیکەیەتی لە وڵاتانی ناوچەکە، بەتایبەت لە عێراق ،

سوریا ، لوبنان و یەمەن و بەهیچ جۆرێک ئامادە نیە دەستبەرداریان بێ، بەتام دەکرێ، بگوترێ ئەم هەکەوتنە، ئەم ستراتیژیەی بێ ئاقارەکدا نەبا کە سعودیە بخاتە پراوێزەوە و بڕژەوەندیەکانی بخاتە مەترسیەوە.

بەشک ئەم هەکەوتنە کاریگەری تەواوی دەبێ لەسەر بارودۆخی ناوچەکە بەتایبەتی و جیهانیش بگشتی، ئەمش بگوترێ ئەوەی ناوچەی خۆرهەڵاتی ناوەڕاست سەرچاوەیەکی گرنگی وزەی جیهانە و ئێران وسعودیش دوو بەرهەمهێنەری سەرەکی نەوتن لەم جیهانەدا، هەربۆیە ، لەسەر بنەمای ئەم هەکەوتنە ،گشت هاوکێشە سیاسی و ئابوریەکانی ناوچەکە چاویان پێدا دەخشێنرێتەوە وبە گوترێ ئەم هەکەوتنە دادەڕژێنەوە، ئەمە لایەک، لایەکی ترەوە ئیمارات وبەحرەین ومەغریب، بە بەرپاکردنی پەیوەندی دیبلۆماسی لەگەڵ ئیسرائیل، سەنگەری خۆیان دەستنیشانکرد ئەمە جیا لە ئوردن و میسر کە پێشتر پەیوەندی دیبلۆماسیان لەگەڵیدا هەبوو، ئەگەرچی فشارەکی زۆریش بە سعودیە هەنرا بچێتە ئەو بڕیارەوە بەتام سەرکەوتوو نەبوو، دواجار ئەم هەکەوتنەی لەگەڵ ئێران مۆر کرد، ئەستا دەکرێ بەتین زۆرەمەندی گەورە لەم رەکەوتنە ئیسرائیلە کە چاوەڕێبوو ئێران زیاتر لەووی دیپلۆماسیەوە پراوێز بخرێ و لەئەگەری پەکدادانی سەربازی نەوانیان، بەڵکو بەرچاوگرتنی بارودۆخی ناوەوە و دەرەوەی ئێران، بتوانی ئەم دوژمنەی کە هێشەی مان و نەمانی لێدەکا ، لەناوبەرێ! بەتام بەم هەکەوتنە ئەم هیوایە کاڵتر بووە .

دوا زۆرەمەندیش ئەمریکایە، هەرچەندە سەرزارەکی پشتگیری لەهەکەوتنەکە کرد کە دەبێتە مایەی سەقامگری لە ناوچەکە، بەتام نیگەرانی گەورەو مەترسیداری لەوەدایە کە لەژێر باڵی چین دا ئەنجامدراوە.

٢٠٢٣-٣-١١

هاوسەنگی هێزی پارتی و یەکێتی و یەکریزی کورد!.. عوسمان حاجی

مارف

بەدوای زیاتر لە سی ساڵ لە دەسەڵاتی میلیشیایی حزبەکانی کوردایەتی لە هەردوو زانی زەردو زانی سۆزدا، پێیوەندی نێوان پارتی و یەکێتی بەجۆرێک لە ئاستەکی وەها نزم و بنبەستدا خۆی نیشان ئەدات، کە ئاکامەکانی لە ناو جەنجاڵی هەڵومەرجی سیاسی ئێستای کوردستادا، ئاگاری ئاوە هەیە لەبری شاری ناوخۆ، بەڵاو کارەساتی زیاتر لەسەر ناتەبایی ئەم پێیوەندییان بخولقێنن. چونکە ئاوە ئاشکرایە کە کێشەو ململانێ و بارگژیی بەردەوامی نێوان ئەم دوو هێزە، کاریگەری تەواو ناتەندروست ونەرێنی لەسەر جومگەکانی ژیانی کۆمەڵایەتی و ئابووری و سیاسی و فەرهەنگی و چارەنوسی نادیاری ئایندەی دانیشتوانی کوردستان داناوە.

ئاوەی لەناو هاوکێشە سیاسیەکانی ئێستادا جێگای تێبینیە، لە ململانێی نێوان ئەم دوو هێزدا، گەلانێکی گەورە دەبینین لە نزمبونەوەی ئاستی تەرازوی هێزو پێگەی یەکێتی نیشتمانی کوردستان لەبەرامبەر پێگەی پارتی دیموکراتی کوردستاندا! دابەزینی ئاستی پێگەی بنەماڵەی تاڵەبانیە لە بەرامبەر بنەماڵەی بارزانیدا! هەڵبەتە هەکاری ئەم گەلانکاریە شاراوەنیە، کە بەچی لەچوارچێوەی ئەم هاوکێشەیدا پێگەیەکی باڵاتر بۆتە دەستکەوتی پارتی و توانای بەدەستهێنانی داهاتی زیاترو هەژمانێی زیاتر لە پێکهێنانی حکومەتدا. لەهەمانکاتدا ئامادەییەکی زیاتر لە ڕێکخستن و تووندوتۆکردنی هێزکەیدا.

بەرزانیەکان لە هەوڵیاندا بۆ بەهێزکردنی پێگەی سیاسی و سەپاندنی دەسەڵاتیان لە کوردستاندا، بەجیا لە هەر گەمەیەکی سیاسی لە دانوسان و گفتوگۆو ڕێکەوتن و پیلانگێڕیان، بەسەر بنەماڵەی تاڵەبانیدا بەگشتی سەرکەوتوبون و پاشکەشیان بە پلان و نەخشەکانی یەکێتی کردوە. لەوەش گرنگتر بەرزی ئاستی پێگەیانە لە دارایی و ئابووری و کۆمەکی بەشوماری سەرمایەدا. پارتی هەمیشە وەک ڕەوتەکی بۆ نەخشەترو ڕێکخراوتر دەرکەوتون. هەر بەم شێوەیەش لە پێیوەند بە سەوداومامەڵەو دەخالەتی ووڵاتانی ناوچەکەو جیهان لەکوردستاندا جێگەوڕێگایەکی تایبەتتریان بە پارتی داوە. هەروەها بە پێیوەندی بە حکومەتی عێراقەوە وەک لایەنەکی لە پێشترو ئاسێیتر جێگای بایەخ بون و دەوریان گەلاوە. ئاوەی پێویستە لەڕەوتی ئەم سی ساڵەدا جێگای سەرنجمان بێت بە هەموو هەوڵەکانی جەلال تاڵەبانی و کەشمەکەشی لە بەرامبەر بارزانیەکاندا، ئاکامەکەی داکشانی بەرچاوی زۆر و زیاتری پێگەی یەکێتی و بنەماڵەی تاڵەبانیە. ئاستاش زەبونی

و بارگرانی ئەم دۆخە بەسەر ناوچەی بافە تاڵەبانی و نیگەرانی سەرکردەکانی یەکێتیەوە لە جۆری گوتارو ڕەفتاریاندا دەبینرێت. مەترسی ئەوەیان هەیە پەگەو هەوڵەکانی پارتی بچوکتریان کاتەوە، کە لە واقعدا پارتیش بەباکانە لەهەوڵی بچوکردنەوەی یەکێتیدایە.
ئەم حاڵەتەی کەشمەکەشی پارتی و یەکێتی، تا ئەو ئاستەی ڕووکی بەرچاویان لە گەندەڵی و تاڵانی و کۆمەکەی بەشوماری سەرمایەدا دیوەو بەشێك بون لە دۆخی گۆڕاوو ناجێگیری سیاسی لە کوردستاندا، واقعیەتی پەگەی ئەوپەڕی لاوازی و بوونەیی بزوتنەوەی بەرجوا ناسیونالستی کوردە لە بەرامبەر بەرجوازی ووڵاتانی سەردەستدا. ئەمەش مەژووی سەرهەڵدان و پەکهاتەی بزوتنەوەی کوردایەتیە لە تەواوی دەورانەکانی هەڵسوڕانی سیاسیاندا. هەمیشە وەک برا بچوک یان نۆکەر بە بەشداریان لە دەسەڵاتداو دەستکەوت و بەرژەوەندی هێزەکانیان، ئامادەی ئەوپەڕی ملکەچی و پاشکۆبونی نەخشەو سیاسەتی لایەن و وڵاتانی تر بون. ئەم واقعیەتەیە کە هەرگیز ڕێگای نەداوەو ڕێگا نادات بەرجوازی کوردو بزوتنەوەی کوردایەتی، یەکێیزو یەکگرتوبن. هیچ کات نەیانتوانیوەو ناتوانن ئارامی سیاسی ڕاگرن، ئاستی هاوسەنگی هێزەکانیان هەرچیەک بێت، کام لایان لەسەرەوە بێت، بەڵام بارگرانی بون بەسەر ژیان و گوزەرانی خەڵکەوە. لەوەش نادروستروو نابەجێتر نیە کە ئومێدو چاوەڕوانی خەڵک لەسەر ئەو بنەمایە ڕاگیرێت، بەڵکو بە قودرەتی قادر بزوتنەوەی کوردایەتی بتوانێ ڕێگای یەکێیزی و یەکگرتویی بگرێتە بەرو ئاسودەیی بە کوردستان دابین بکرێت!.
ئێستا دەبینین بەهەر هاتوهاوارێک بۆ بانگەشەی یەکێیزی کورد، بەرزبونەوەی زیاتری ئاستی کێشەکانی پارتی و یەکێتی ئەو ڕاستیە ئاسانمان کە گۆڕینی هاوسەنگی هێز، بۆ قازانجی پارتی و بچوککردنەوەو پەراوێزخستنی زیاتری پەگەی یەکێتی بووە لە نەو هاوکێشە سیاسیەکاندا. ئەمەش دۆخەکەی ئاڵوزترو گرژتر کردوە. لە هەمانکاتدا بافە و یەکێتی لە دوێیانەکی داخراوی وەهادا گیریان کردووە، نە ڕێکەوتن لەگەڵ پارتی بۆ قازانجیانە نە دژایەتیکردنی پارتی. هەربۆیە لەو هاوکێشەیدا پوچی ماناو جێگای گوتاری یەکێیزی کورد وەک دروشمەکی ساختە و چەواشکارێک زیاتر خۆیمان نیشان ئەدات. ماناو جێگایەکی لە ئاسەی بزوتنەوەی کوردایەتیدا نیەو نابێتەوە.
بافە دوای سی ساڵ زیاتر لەدەسەڵاتی میلیشیایی بەزەر سەپێنراویان بەسەر ژنانی سۆزدا، لایەک خەریکە گاڵتەجاری شەرمەزاری خۆی بە خەڵک ڕادەگەیەنێت، لە لایەکی تریشەوە داوا لە پارتی دەکات وەک یەکێتیەکەی ساڵانی پێشو هاوسەنگیەک لە ڕێکەوتن پێک بهێنن. بەڵام

تەواوی شپرزەیی و نیگەرانی بافڵ و سەرکردایەتی پەرشوبڵاوی یەکێتی نیشتمانی، لەو شوێنەدا گیریان کردووە کە گەمەی سیاسی ئەم جارەیان هەگبەیان پڕنادات لەگەڵ نوێنەرانی پارتی بە ئاسانی و بەسادەیی دانوسان بکەن. پارتیش مەرجەکانی رەکەوتن بەسەر یەکێتیدا زیاتر و ملهوڕانەتر. یەکێتی دەتوانێ وەک هەڕەکی میلیشیا تا دەخی کوردستان و عێراق لەم بارگرژی و ناسەقامگیرییەدا بێت، بوونی خۆی لە زەنی سەوزدا تا ئاستەک بپارێزێت. بەڵام ئەمجارە دوای ئەو هەموو هەنگاوە لە پاشەکشە، یەکێتی ئیتر ناتوانێ لەناو هاوکێشە سیاسیەکاندا یاری و کێشمەکێشی سەرکەتوانە لەبەرامبەر پارتیدا تاقی کاتەوە بە ئەنجامی بگەیەنێت. بەجیا لەوەش باری پەرش وبڵاوی هێزەکانی و نەبوونی ئابووریەکی یەکدەست و بەتوانا لە ناو یەکێتیدا، چاوەڕوانی پاشەکشەو قەیرانی زیاتریان لێدەکرێت. بەیەکگەر بە ملکەچی زیاترەوە خۆی ئادەستی پارتی بکات و هەکەوتنی بەهەر قیمەت پێشوازی بکات، چەندین هەنگاوی تر لە بەرامبەر پارتی و هێزە سیاسیەکانی تری کوردستان و عێراقدا دەچێتە دواوە. لە لایەکی تریشەوە پەگەی ئەستای یەکێتی لەو ئاستەدا نیە، تا سیاسەتی وەستانەوەو بەرەنگاری لەبەرانبەر پارتیدا بنوێنێت. ئەمەش ئەو دوریانەیە کە نە بە بافڵ و نە بەسەرکردایەتی یەکێتی و نە بە لاهور، ناتوانن هەگای چارەسەرو دەرچون لە بەرامبەر یاریەکانی پارتیدا پەیدا بکەن. رەگای پەنابردنیان بە لایەنی کۆنەپەرست و ئیسلامی سیاسی نەک لەم قەیرانە دەربازیان ناکات، بەڵکو ریسواتر و پەردەوازتر دەبن. لەهەمانکاتدا کۆتایهاتنی ئەو هەبازەیە کە چەندین دەیەیە جەلال تاڵەبانی گرتیبەرو تیا سەرکەوتو نەبوو. دواجاریش شانازی لەبن نەهاتنی "سەفین"کەشیان وەک شەڕە بەفرینە دەتوێتەوە.

پەویستە بەدوای زیاتر ریسوابونی بزوتنەوەی کوردایەتی و بە تێپەراندنی ئەم دەخە نالەبارە، ئامادەسازی وەستانەوە بە کۆتایهێنان بەدەسەڵاتی پارتی و یەکێتی و ڕەتی بزوتنەوەی کوردایەتی برەخسێنین، گەر وانەکەین ئاشکرایە دەبێت چاوەروانی سەپاندنی بەڵاو نەهامەتی زیاتریان لەبکەین.

بیرۆرییەکانی فەیلەکی گومرا-(52).. شەماڵ بارەوانی

دەری بکەن لە حوجرە!

بەگومان بنەمای شارستانییەت و گەوهەری ژیان قبووڵکردنی جیاوازییەکان و هەڵسوکەوتکردن لە ئاویتەر و سیمای مرۆڤبوونیشمان باوەڕبوونە بە فرەیی(پلورالیەت).

هەر جڤات و کەمەکیش هەگری لە فرەیی بکات و دژی جیاوازییەکان بێت و ئازادییەکانی تاک لە قاڵبی بیروباوەڕ و تەگەیشتن و مەزهەب و ئیدەلۆژیایەکی دیاریکراو بدات و گەمارۆ بخاتە سەر حەز و خواست و هەڵبژاردنی مرۆڤەکان، جا بە هەرناو پاساوێک بێت، ئەو بەگومان کەمەڵ و جڤاتێکی بەگەن و داعشگەرا و دیکتاتەر و تاکەهەند و تەتالیتار و نەخۆش دەبێت.

بەگومان لەو بەشی بیرۆرییەکانی فەیلەکی گومرادا، من لەو سەنگەیەوە باس لەو تاکەهەندییە ناکەم کە گەورە فەیلەسووف و بیرمەندی ناوداری ئامانی(هەربرت مارکۆز) لە کتێبەکەیدا(مرۆڤی تاکەهەند) باسی لەوە دەکات. من وەکو ئەمیش سیستەمی کاپیتالیزم و سەرمایەداری بە بەرهەمهێنان و دروستبوونی ئەو جۆرە مرۆڤە تاکەهەندەی کە من لەباریەوە دەپەیقم تەمەت بارناکەم.

بەڵکو ئەو مرۆڤە تەتالتاریست و تاک هەهەندەی من لەباریەوە دەدوەم، ئیدەلۆژیایەکی تایبەت و مەزهەب و فیقهەکی کلاسیکی و کەمەک دەگمی کەنی بەر لەهەزار ساڵ بەرهەمی هەناوە و دروستی کردووە و دەکات.

ئەو تەتالیتاریەت و تاکەهەندییە پەتا و نەگریس و نەخشیە کوشندەیەی کە مرۆق توشی دەردی کوڕەوەری لە بینین و نەخشی هوانین دەکات!

مرۆڤی تەتالیتاریست و تاک هەهەند و تاك ئاستە، ئەو ئەوکەسیە، لەیەک ئاستە و هەهەندەوە لە شتەکان دەوانێت و ناتوانێت لە دیدنیگایەکی پلورالیستانە و مرۆڤدۆستانە و فرە ئاستە و فرە هەهەندانەوە، هەسەنگاندن و خوەندنەوە بە دیاردەکان بکات و لەژیان و دەوروبەر و مرۆڤەکان و ئەویتری جیاواز بوانێت.

لەوانینی مرۆڤی تۆتالیتاریست و تاکەکەهەنددا هەموو شتێک بەسەر دوو بەردا دابەش کراوە، بەوادار و بێ بەوا، ڕەش و سپی، پاک و پیس، بەهەشتی و دۆزەخی، حەقیقەتی تەهاو پوچی تەها، یەقینی سەرووگومان و ڕاستی تەها، هەڵەی پەتی و ناڕاستی تەها !

مرۆڤی تۆتالیتاریست و تاکەکەهەند، مرۆڤێکی ڕاسیزم و دۆمارگیرە و جگە لە خۆی، هەموو ئەوانەی تر بە هەڵە دادەنێت و لە ڕوانگەیەکی نا ئەخلاقی و نزم و نا مرۆڤانەوە لەوانی تر دەڕوانێت.

مرۆڤی تۆتالیتاریست و تاکەکەهەند، باوەڕی بە ئایین و ئایدیۆلۆژیا و مەژوو و حیزب و مەزهەبێک، بە تێگەیشتن و میتۆلۆژیا و گەلانەوە و خوێندنەوەیەک و دیوێکی حەکایەت و چیرۆک و حەقیقەت و دیاردە و شتەکان هەیە.

مرۆڤی تۆتالیتاریست و تاکەکەهەند، مرۆڤێکی سەتحی و ڕووکەشگرایە و بە قووڵی ناچێتە ناو کرۆکی بابەتەکان و لە کرۆک و فەلسەفەی شتەکان قاڵ نابێتەوە.

مرۆڤی تۆتالیتاریست و تاکەکەهەند، ناتوانێت بەرگەی بینینی جیاوازییەکان بگرێت، ئەو مرۆڤێکە بە فرەیی دۆماری تاکەکەهەندی دەگیرێت و بە بینینی جیاوازییەکان زەر قەڵس دەبێت.

مرۆڤی تۆتالیتاریست و تاکەکەهەند، لە ڕوانینێکی تاریک و پەنجەرەیەکی زەر بچووک و گۆشەنیگایەکی گۆلێک تەسک و داخراوی تاکەکەهەندەوە، لە مرۆڤ و ژیان و دەوروبەر و گەردوون و دیاردەکان دەڕوانێت.

یەکێک لە خەسڵەتی مرۆڤی تۆتالیتاریست و تاکەکەهەند ئەوەیە، کە دەست لە ژیانی تایبەتی مرۆڤەکان وەردەدات.

مرۆڤی تۆتالیتاریست و تاکەکەهەند، مرۆڤێکە لەگەڵ وەهم و خەشاوەڵەی و خەیاڵدا دەژیت و مرۆڤێکی لووتبەرز و خەبەزلزان و خەبەحەقزان و خەسڵەتنە و هیچ کاتێک باوەڕی بە فرەکەهەندی و جیاوازییەکان نییە و دایمە هەوڵ دەدات ئا و بەچەوونی هەموو ئەوانیتر لە بەتەی تێگەیشتنی خۆیدا بتوێنێتەوە و سەراپای جیاوازییەکان بسڕێتەوە و هەموو شتێکی ئەوانیتر کۆنتڕۆڵ بکات و هەموو دەنگێکی تری جیاواز و دەنگێکی تری دژەوەی بازنەی دەنگەکەی خۆی بخنکێنێت و لەناو ببات.

مرۆڤی تۆتالیتاریست و تاکەکەهەند، دژیەوەت ئازادی ئەوانیتر و

هەموو خەڵکیتر لە قابیلی ئایدیالیزیاکەی خەی بدات و هەموان بە ستایلی ئەو ژیان بکەن و بە پەی دەکترین و ئاوانین و دەگمەکانی ئەو بجووڵێنەوە. ئە باشە بابای تەتالیتاریست و تاکەڕەهەند، بە دەبەت من بە چاوەکانی تە ببینم و بە ئەقڵی تە بیربکەمەوە و بە پەیەکانی تە قسە بکەم ؟!

منیش وەکو تە مرۆڤ نیم؟ مافی ژیانکردن و هەڵبژاردن و بیرکردنەوە و بڕیاردانم نییە؟ تە بە چ مافێک دەست لە ژیانی من وەردەدەیت و بڕیار لەسەر ژیانی من دەدەیت و خەت لە ئازادییەکانی من هەڵدەقورتێنیت؟! بەچی مافێک ناچاری گوتنی قسەیەک و ئەنجامدانی کارەکم دەکەیت کە بەوام پەی نییە و نامەوێ بیکەم و بیکەم؟!

بەچی مافێک دەمامکی دووڕوییم پە دەبەستیت و لەم ناگەڕیت، کە واو بە دەی خەم بژیم کە خەم دەمەوێت، نەک وەک ئەوەی تەی تەتالیتاریست و تاکەڕەهەند دەتەوێت و میزاج دەکەیت.

ئاخر بە ماچ مافێک ژیانی خەڵک دەکەن بە ژەهری مار و خەڵک ناچار دەکەن لە ترسی ئەوە و لەبەر شمشێر و دەزێخ و جنۆو و لەمەی ئەوە، لەووی ئەوەدا بەووەیەک بژیت و لە پشت ئەوەشدا بە ووەیەکی تر!

لە گەڵەن با خەڵک ئازاد بێت و بەو شێوەیە بژیت و ژیان بکات کە خەی دەیەوێت و بەوا و قەناعەتی پەیەتی، نەک وەکو ئەوەی بیروباوەڕەکەی تە و ئایدیالیزیاکەی تە و مەزهەب و میزاجە تاکەڕەهەندیەکەی تە دەیخوازێت. بەس خەڵکی بکەن بە دووڕوو و دەبە مەڵا، ئاخر ژیان و ئازادییەکانی هەر کەسەک و تایبەتمەندی و خولیاکانی هەر مرۆڤەک، پیرەز و هەڵسووڕ و کەس بەی نییە هەرگیز، بەواتە ناوێەوە و سنور بەزێنی بکات و بەڵێزی بنوێنێت و مرۆڤبوونی مرۆڤ و ئازادییەکانی پەشێل بکات.

ئەزیزم تە ئازادی بەیتە مزگەوت و منیش ئازادم بەمە کافتریا و ئەویتریش دەبێت ئازاد بێت بەواتە باە و یانەی شەوانە، یان نەوات بە هیچ یەکەک لەو شوێنانە. ئەوێە دیموکراسیەت و مرۆڤایەتی، ئەوێە فرەیی و یەکترقبوڵکردن و ڕێزگرتن لە پەکەوەژیان و چەمکی ئاشتی کەمەایەتی، کاکە خە بە زەر و سیستەمی داعشگەرێتی و حوکمی قەرەقوش و سەردەمی نیاندەرتاڵەکان نییە.

خەڵکەک نایەوێت بێتە پەرستگا و نوێژ بکات و حەزی بە کافتریا و یانە و باە و سەمایە، بێتە چی؟ تە چ حەقێکت هەیەو بچ مافێک خەڵکی ناچار دەکەیت دەستبەرداری حەزەکانیان بن و تەنها ئەوە بکەن

کە تە دەتوانێت و حەزی پێ دەکەیت و میزاجی دەکەیت. سەیر!

ئەزیزم دەزانی ئەو لوتکەی بە مەالی و بە ئەخلاقی و داعشبوونە ئەوەی تە دەیکەیت؟!

جا لە هەمووی سەیرتر و مەهزەلەتر و نوکتەتر و خەشتر، لەو ماوەیە لەیەکێک لە کەناڵە ئیسلامگەراکان بینیم، گەنجێگ خەی وەکو بانگخواز و شت دەناسێنێت و لاسایی حەسەن بەنای ئیخوانی دەکاتەوە و ڕەشتووە لە یەکێک لە کافتریاکان ئەو جۆەی ئەوەی لەو هەموو خەڵکەی تێکداوە و دەستی کردووە بە گوتار و وەعزی ئایدیالەژیانە و ئیسلامگەرایانە و گەنجەکانی ئەوەش هەمووی فیت و هەڵی جگەرەیەتی و خەریکی بە باکردنی دووکەڵ و نەرگیلەکێشانن و بە سیما و ڕوخساریانەوە دیارە و وەک ئەوەی بە زمانی ئاماژە بۆن کاکە بە خاتری خوا بە وازمان لە ناهێنیت، بەس نییە لە کەناڵ و مزگەوتەکانتان و لەهەموو شوێنێک شەو و ڕۆژ هەرش دەکەنە سەر ئازادی و حەز و مافەکانمان و هەموو جیاوازییەکان، لەڕەش لەمان ناگۆڕن؟! هەربەجدی گەر ئەمە تاقەتی ئەو بەزمەی تەمان هەبێت، ئەمە لەڕە چی دەکەین، مەگەر خەمان نازانین بەین بە کێ و کێبوونەوەی حیزبی و مزگەوتەکانتان و گوە لە وتار و وەعزی بانگخواز و مەلا ئیسلامییەکانتان بگرین، چی پێویست دەکات تەی تاکەهەند و تەتالیتار و پێپالیست بێیت و خەت لەڕە عەرزکەیت و خەتمان بەسەردا بسەپێنیت و فیکرە و تەوانینە تاکەهەندکەی خەت فەرزکەیت و کەشکەمان لە تەک بدەیت و ئازادی و مافمان پێشێ کەیت !

ئەزیزم، ئەڕە کافتریایە، نەک مزگەوت، بۆ تە ئازادی لە بارەگای حیزبەکەت و لەق و ڕەکخراوە ئیسلامییەکەت و مزگەوتەکەی خەت چی دەڵێیت بیێ، بەڵام تکایە هەر هەندە، لە ئەمەش بگۆڕن لە کافتریاکەی خەمان و لەجەوی خەمان با بەدەی خەمان بژین.

کاکە پیرەزتان بەت. خە خەریکە دار و بەردیش دەن بە مزگەوت و ئەمە هیچ ناڵێین، بەڵام بە دوو گەنج بەواتە باڵەک و گەنجێک بەتە یانەیەکی شەوانە و چوار گەنجی تر بەوات بە کافتریایەک و دوو کچ ببەتە کچە مەدیل، ئەوە قیامەت و حەشر هەڵدەستێنن و لەپاڵ نیشانەکانی ئاخیرزەمان ێیزمان دەکەن و بە بە ئەخلاق و سەرلەشێواو وەسفمان دەکەن و لەپێش چاوی کەڵە و مەگەڵدا بە دەندە و دەعبا ناشیرینمان دەکەن!

ئاخر ئەم قسە بۆ کۆکەیین و خۆمان لێگێڕ کە ماندوو و هیلاک دەکەین، لەکاتێکدا بابای تاکەهەند وا حاڵی کراوە، کە هەموو حەقیقەتێکان لای ئەم و هەر چی چاکە و بەهەشت و ڕاستییە، بەتەنها موڵکی ئەو و ئاوڵیتر هەمووی لادەر و سەرلێشێواو و ناڕاست و دزێخییە!

ئاخر من چۆن ئەو جۆرە عەقییەتە تێبگەینم! کاکە تۆ لە سەردەمی پلورالیەت و دیموکراسیەت و گلۆبالیزەیشن و مەدەرنێتەدا دژیت، نەک سەردەمی ئیشکەوت و پێش مێژوو و بەر لە هەزاران ساڵ. دواتر ئەڕە کوردستانێ، نەک ئەفغانستان و داعشستان، ئەڕە شوێنی جیاوازییەکان و پێکەوەژیان و فرەیی و یەکترقبووڵکردنێ و دەبێت ئەوێت قبووڵ بێت، لەبەرامبەر هەر پەرستگایەک، کتێبخانەیەک و یانەیەکی شەوانە و کافتریا و باڵەکیش هەبێت.

لەبەرامبەر هەر بڕوادار و ئایینداڕێک، ئەتایست و ئەگنۆستیک و لائیکەکیش هەبێت، لەبەرامبەر هەر موسڵمان و بابایەکی ئیسلامی سیاسی و سەلەفیگەرایەکیشدا، جوو، ئەزدی، مەسیحی، بەهایی، زەردەشتی و کاکەیی و بووددیەکیش هەبێت، لەبەرامبەر هەر مزگەوتێک، ئاتەشگایەک، کڵێسایەک، مەعبەد و لالشەکیش هەبێت.

وەات تەنها موڵکی ئایینێکی دیاریکراو و تاپۆی باوکی تاقە مەزهەبێک نییە و هیچ کەسەکیش ئەو مافەی نییە خۆی بکات بەدەماست و شمشێر و سەبڕی خوداوەند و نوێنەڕی حەقیقەت و بەناوی ژیانەکەی ئەملا و ئاسمانەوە، ژیانی سەر زەوی و خەشیەکانی ئەڕە، لە خەڵکی بکات بە جەهەندەم و زەقنەبووت و قوزڵقورت.

هیچ کەسێک بۆی نییە بەناوی هەمووانەوە قسە بکات و بەناوی پارێزگاری لە شوناس و ئەخلاقی گشتییەوە، ڕێگری لەئازادییەکانی تاک بکات.

ئینجا ئیخوانی و سەلەفییەکان دواین کەسن باس لە شوناسی کوردانە بکەن، ئەوان دیارە کە سەر بە چی ئایدیۆلۆژییەت و ئەجێندایەکی دەرەکی و نامۆن.

دواتر زەرینە ناکرێت خۆی بەسەر کەمینە و جیاوازییەکاندا بکات بە کۆگا و زەر تاکەهەندانە و فاشیستانە، دیدەنیگا و مەزهەب و ئایینی خۆی بسەپێنێت.

ئەزیزم، کاکە تاکەهەندگیان، ئیتر تێبگە کرەکی دیموکراسییەت و

جۆهەری مرۆڤبوون، قبووڵکردنی جیاوازییەکان و ڕێزگرتن و حیسابکردن و ڕەچاوکردنی خواست و حەز و ئازادی و خولیاکانی ئەوانی تر.

بەگومان ئیسلامییە سیاسییەکان هەڵگری فیکرێکی تۆتالیتاری و تاکەهەندین، مرۆڤی تاک ڕەهەند و تۆتالیتاریش هەرگیز، ناتوانێت پلورالیەتی دینی و سیاسی و کۆمەڵایەتی قبوڵ بکات.

لەوانین و ئایدیۆلۆجییەتی تۆتالیتار و تاکەهەندا، هەمیشە هەوڵی خۆسەپاندن و خنکاندنی ئەویتر هەیە.

نازییەت هەڵگری فیکرێکی تاکەهەند و خاوەنی ئایدیۆلۆژیایەکی تۆتالیتار بوو، بەعسیش هەر وا بوو، ئێمیان لۆژیر ناوی ڕەگەزباڵایی ئەڵمان و ئەویتریان عرووبەت.

ئیسلامی سیاسی و سەلەفیەتی دینیش لۆژیر ناوی ئایین، لەسەر ڕەچکەی نازییەت و بەعسیزم دەڕۆن.

ئینجا ئەو فەندەمێنتاڵیستانە، نەک هەر ئەوانەی سەربە ئایین و بیروباوەڕ و گرووپ و حیزب و ئیدیۆلۆژیا و مەزهەبەکەی خۆیان نییە بەڵکو دژەنوێ، تەنانەت لەناوخۆشیان هەزار و یەک گرووپ و فیرقەن و هەمووی ئەویتر تەکفیر و تەبدیع و ڕەفز دەکاتەوە.

بە نموونە: ئەمە لە حوجرە دەماینەوە، کۆمەڵێک فەقێ بووین، هەموومان بە حیسابی یەکگرتووبوون وەرگیرابووین.

حوجرەکە هی یەکگرتوو بوو و ئەوان سەرپەرشتیان دەکرد، هەر فەقێیەک یەکگرتوو نەبوایە، سەرەنجام کێشەی بە دروست دەکرا و بە سیناریۆیەک و شتێک، لە حوجرەکە دەردەکرا.

لە داهاتوودا و لەمیانی بەشیتری(بیرۆکراتیکانی فەقێیکی گومڕا)دا باسی ئەوە دەکەم و نموونەی ئەو فەقێیانە دەنمەوە، کە لەسەر ئەوەی ئینتیمایان بە کۆمەڵی ئیسلامی و بزووتنەوەی ئیسلامی و مەلا کرێکار هەبوو، یان ئنتیمایان بە هیچ گرووپێکی ئیسلامی سیاسی نەبوو، دەرکران.

وەک ئاماژەم پێ دا، کە ئەمە کۆمەڵێک فەقێ بووین و لە حوجرەی یەکگرتووی ئیسلامی دەماینەوە.

(فاتە) هەبوو، کە بەر لە ماوەیەک کەچی دوایی کرد، خەڵکی

دەڤەرەکەی ئەمە و سنووری شارچکەی بەردەش بوو، ئەو دەهاتە حوجرەکە بە سەردانی فەقکان و بە تایبەتی فەقێی تری ناسیاویان و خەڵکی هەمان دێیەکەی ئەو لە ئاسەدا، فەقێ(فـ..) بەردەشی کە یەکگرتووبوو، وەلێ (فا..)ی هاوڵێی(فـ..) کەمڵێی ئیسلامی بوو.

(فا..)یشکی درێژی هەشتبووەوە و شەروانێکی تازەک کورتی لەبەردابوو، شەوێی زەر لە موجاهیدە شیشانییەکان دەچوو. زووزوو دەهاتە حوجرەکە.

مامۆستاکانمان کە هەموویان مەلاش بوون، هەمووپان یەکگرتووش بوون، کاتێک باوەیان زانی، بە ئەمەیان گوت: ئەو پیاوە بچی دەتە ئەرە؟ گوتمان هی دەڤەرەکەی ئەمەیە و فەقیرەی تەنها وەک سەردانیکردن دێت.

گوتیان ئەوە هەرگیز نابێت !

گوتمان بۆچی؟

گوتیان ئەوە کەمڵێی ئیسلامییە و فیکری تەواو نییە و مەشکی فەقکانمان تێک دەدات. بەیە گەر ئەوجارە هات بە ئەرە، دەبە دەری کەن لە حوجرە.

ئەوارانە ٢١.. سەردار جاف

ئەم ئەوارە
ژوانێک لە تێک مادەناکەی تسن بەرەوەیە
چاوکان زیت و هەستکان فەیوو
شنرۆ بایەکی بە فرە و تاوکیشی کرەوەیە
ترومبێلە سەرەکان
لە دیدارە نابەد و بە ئاگان
کەپرە پە لە لالەزار و رەنگاڵەیی
بە حەسرەتەوە رەی تەمەن دەکوتە
عەسرە چایکانی بن دارتوویکی وەرزی
بە بانەڕۆی کاوەژنە دەچە و

سەز و مەستیي
وا بە قەد ئاگرەکەی باجوانەوە و بە کۆمی سووری دەسوتە
بن دیواری باخچەی ماڵەکیان
پێن لە نامە بە جورئەتەکانم
لە سوچەکەوە لاتریسکە دەبەستن
لە سەرە ڕەی غوبارا
تەمتومانە نیگاکان تاڵخ و بولیەی دەنوێنن
پڕۆکان بە تاسەوە
هەڵدەن و چاو شەهلایەکی هەنگوینی دەدوێنن
تەژی هەستن
ئەم عەسرە لە غوربەت هاتمەوە و
ماندوەتیم گیردەی داوە
بووم میوانی ئەوارە
شەواریی دایگرتم و
ئیدی وە و کاسی مەملەکەتە
ناوی ژوان و گردان
ئەم هەناسە چ غەددارێک و بەوارە
شەو هەر ناگات
ڕەی دووری بێوە و مەنفایە مەنزە
تڕپەکانی پە چلوورەن
لە شەختەدا نوقم و نغرە
ئەم گوندە پە نابە لە گوە
کەچەرە لە دووری مەملەکەت
چاوی غوربەتی بە دیقەقە
نیگاکانم بوونە ئەس و بوونە نیشان
دەنگە لە بالایی عەبابەیلە
بەرەو خوار دە
بە هەست و گوەی چرپاند
شەهلایە جە و ڕە و ناونیشان
بووم دووان و زانیم هەسم
خەشم دەوەی خەشەویستەرین کەسم

٢٠٢٣ / ٣ / ١٠